

 του **Ηρακλή Κακαβάνη**

**Να το φωνάξω τόσο δυνατά
που να μην ξανακοιμηθεί κανένα όνειρο στον κόσμο
καμιά ελπίδα πια να μην πεθάνει**

(Τ. Λειβαδίτης)

Ένας γάμος γίνεται για πρώτη φορά στην αυλή των Φυλακών Αβέρωφ. Και ο τίτλος ρεπορτάζ της «Απογευματινής» πριν από 44 χρόνια: «Κουφέτα στις φυλακές Αβέρωφ». «Μη νομίζετε, αγαπητοί αναγνώστες, ότι σας παρουσιάζουμε κάποια ταινία του Φελίνι...», έγραφε τότε ο συντάκτης της εφημερίδας στο θέμα. Από αυτό το γάμο ένα παιδί γεννιέται και μεγαλώνει μέχρι τα 3 του χρόνια στη φυλακή.

Ήταν ο γάμος δύο πολιτικών κρατουμένων, του Μπάμπη Γκολέμα, αφοσιωμένου κομμουνιστή και της Ελένης Βούλγαρη. Η ζωή τους μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο απ' τον Παντελή Βούλγαρη με το αριστούργημα «Τα πέτρινα χρόνια». Τίτλος αντιπροσωπευτικός των όσων βίωσαν οι δυο νέοι μα και όλοι οι αγωνιστές και οι απλοί άνθρωποι που είχαν ονειρευτεί μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιο Πόλεμος μια ελεύθερη και δημοκρατική Ελλάδα: Φυλακές, εξορίες, εκτελέσεις.

«Θα προτιμούσα κι εγώ και η Ελένη, να έχουμε κρατηθεί στην ανωνυμία. Έπρεπε, ωστόσο, να μάθουν οι νεότερες γενιές. Και να διδαχθούν...». Να μάθουν την ιστορία του τόπου τους και να διδαχθούν ότι ο αγώνας, το όραμα, το όνειρο, η ελπίδα, ο έρωτας ανθίζουν μέσα στις πιο δύσκολες συνθήκες. Αν λείψουν η ελπίδα και το όραμα «καήκαμε». Ελπίδα και όραμά δεν υπάρχουν από μόνα τους, εμείς τα καλλιεργούμε με τη στάση ζωής. Κι όσο αντίξοες κι αν είναι οι συνθήκες ο έρωτας μπορεί να ανασάνει. Τον τροφοδοτεί η νιότη, η θέληση να αλλάξει ο κόσμος και η πίστη ότι αυτό μπορεί να γίνει. Έρωτας και Επανάσταση.

Πέρασαν κοντά τριάντα χρόνια από τότε που γυρίστηκε η ταινία (μέσα δεκαετίας του 1980) με την τόσο ευαίσθητη και τόσο τρυφερή ερωτική ιστορία του Μπάμπη και της Ελένης, πολιτικών κρατουμένων, που τόσο συγκίνησε το ελληνικό και ξένο κοινό. Μια από τις σημαντικότερες στιγμές του ελληνικού κινηματογράφου τη χαρακτηρίζουν οι ειδικοί. Ήδη στην εποχή της απέσπασε όλα τα βραβεία στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και σε διεθνή Φεστιβάλ (Βενετία, Βαλένθια).

Δύο σκηνές έμειναν βαθιά εντυπωμένες σε όσους είδαμε την ταινία (και ευτυχώς είχαμε την τύχη να τη δούμε αρκετές φορές). Η Ελένη και ο Μπάμπης,

Μπάμπης Γκολέμας

σε αντικρινά κελιά, ομολογούν την αγάπη τους με σήματα μέσα από τα κάγκελα των φυλακών.

Χρησιμοποιούν τη λευκή πλευρά των πακέτων τσιγάρων ως καθρέφτη. Και η σκηνή όπου η Ελένη σηκώνει ψηλά το μικρό Μίλτο για να τον δει ο Μπάμπης. Αυτές οι εικόνες πέρασαν μπροστά από τα μάτια μας με το άκουσμα της είδησης το Σάββατο το απόγευμα της 19ης Ιούλη. «Έφυγε» από τη ζωή ο Μπάμπης Γκολέμας.

Μπάμπης Γκολέμας

Ο Μπάμπης Γκολέμας γεννήθηκε σε ένα χωριό της Λάρισας το 1932 από φτωχή αγροτική οικογένεια. Με την κατοχή όλα τα μέλη της οικογένειας του συμμετείχα στις αντιστασιακές οργανώσεις (ΕΑΜ, ΕΠΟΝ, Αλληλεγγύη). Ο ίδιος από πολύ μικρός εντάχθηκε στα Αετόπουλα και γρήγορα έγινε υπεύθυνος της οργάνωσης. Βοηθούσε στην Αλληλεγγύη και σαν σύνδεσμος τις έφιππες αντάρτικες ομάδες. Οι εμπειρίες της κατοχής και γενικότερα οι επαναστατικές παραδόσεις της οικογένειάς του τον προσδιόρισαν. Αρχές του 1954 οργανώθηκε στην παράνομη οργάνωση του ΚΚΕ στη Λάρισα και εκεί γνωρίζεται με την Ελένη. Μοίραζαν παράνομα προκηρύξεις. Ο Μπάμπης τον Αύγουστο του 1954 συνελήφθη, βασανίστηκε άγρια από την ασφάλεια μένοντας όρθιος χωρίς να υποκύψει. Μετά από 3,5 χρόνια που έμεινε υπόδικος, καταδικάστηκε με το νόμο 375 «περί κατασκοπείας» σε 15 χρόνια φυλακή. Η Ελένη καταφεύγει στην Αθήνα μέχρι το 1966 όπου κρύβεται σε διάφορα σπίτια ομοϊδεατών. Γνωρίζονται ελάχιστα μα ο έρωτάς τους αντί να εξανεμιστεί δυναμώνει. Ο Μπάμπης αποφυλακίσθηκε το 1966, πήγε στη Λάρισα και ανέλαβε διάφορες κομματικές χρεώσεις και αρχές Απρίλη του 1967 μεταφέρθηκε στην Αθήνα, όπου συνέχισε εκεί την παράνομη δουλειά. Με τη αποφυλάκισή του Μπάμπη ο έρωτάς τους ολοκληρώνεται, μα η δικτατορία θα εμποδίσει τα όνειρά τους. Και η πίστη στις ιδέες θα τους οδηγήσει και τους δύο στις φυλακές. Η Ελένη ήδη έγκυος. Τα επόμενα χρόνια, η Ελένη θα μεγαλώσει το παιδί της σε ένα κελί και θα βλέπει τον Μπάμπη μέσα από τα κάγκελα που την χωρίζουν από το κελί του. Παντρεύονται μέσα στη φυλακή, με κουμπάρο το ίδιο τους το παιδί (αργότερα θα αποκτήσουν και δεύτερο παιδί).

✘ Ο Μπάμπης και η Ελένη συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν το 1969. Ο Μπάμπης μέχρι τότε ήταν υπεύθυνος για τη συλλογή ειδήσεων που έρχονταν από τις οργανώσεις, υπεύθυνος σύνταξης και τεχνικός του «Οδηγητή», της εφημερίδας «Αδούλωτη Αθήνα» και άλλων αντιστασιακών εντύπων. Πιάστηκε από την Ασφάλεια της Κυψέλης, «όπου αφού βασανίστηκε, έμεινε 1 μήνα στην απομόνωση. Καταδικάστηκε σε 16 χρόνια φυλακή. Μέσα από τη φυλακή βοήθησε στον αντιδικτατορικό αγώνα με γραπτά που έστελνε στο σταθμό «Η Φωνή της Αλήθειας». Ήταν υπεύθυνος του περιοδικού «Ν. Φρουρά» και μέλος του Γραφείου του Κόμματος στις φυλακές στην Αίγινα».

Ο Μπάμπης και η Ελένη θα μπορούσαν με μια υπογραφή να τα αποφύγουν όλα αυτά. Κι όμως, πάλεψαν κι άντεξαν για τα ιδανικά τους. Θυσίασαν πολλά. Όπως τόσοι και τόσοι συναγωνιστές τους. Όπως λέει η ανακοίνωση του Κομμουνιστικού Κόμματος: «Ο σ. Μπάμπης Γκολέμας έμεινε αλύγιστος, ακλόνητος μαχητής του ΚΚΕ για το δίκιο του λαού, το σοσιαλισμό - κομμουνισμό».

Για την ιστορία να θυμίσουμε ότι στους δύο πρωταγωνιστικούς ρόλους ήταν ο Δημήτρης Καταλειφός και η Θέμις Μπαζάκα που κέρδισε το Α' βραβείο γυναικείου ρόλου στο Φεστιβάλ Βενετίας. Η ταινία διακρίθηκε και για τη μουσική της την οποία υπογράφει ο Σταμάτης Σπανουδάκης και ερμηνεύει ο Βασίλης Σαλέας με το κλαρίνο του.

Πηγή: fractalart.gr